



BEDRIJFSETHIEK

## DSB Bank hield vooral de wet in het oog

4 december 2009, 8:00 uur | FD.nl

Door: Cor de Horde

**Bestuur en toezichthouders hebben erop gelet dat DSB Bank de wettelijke grenzen niet te ver overschreed. Morele vragen werden niet gesteld.**

Het was een onthulling van het tv-programma Nova, twee maanden geleden. Bij DSB waren provisies van 80% bij koopsompolissen en andere verzekeringen niet ongebruikelijk. Minister Wouter Bos noemde dergelijke praktijken de volgende dag 'totaal idioot'. Hij kreeg van diverse kanten bijval.

De verontwaardiging in de buitenwereld staat in schril contrast met de manier waarop DSB Bank eerder werd bekeken door zijn bestuurders, commissarissen, sectorgenoten en de toezichthouders.

### Provisies

Zij keken vooral of de woekerpraktijken zoals hoge provisies en torenhoge kredieten illegaal waren. Of dat ze de bank zouden kunnen beschadigen. Dat het moreel laakbaar is om klanten vol te stoppen met leningen en veel te dure polissen, kwam niet aan de orde.

Neem de hoge, voor de klant onzichtbare provisies. Ze waren gebruikelijk in de hele financiële sector en DSB ging het verst van allemaal. Slechts een enkeling stelde dit verdienmodel aan de kaak.

### Dossier DSB

Begin 2008 gaat de Nederlandsche Bank zich zorgen maken. Niet omdat klanten worden opgelicht, want deze toezichthouder beoordeelt financiële instellingen niet op hun gedrag. Ook niet omdat DSB de wet overtreedt, want dat is niet het geval.

Adviseurs mogen zelf weten welke provisie ze rekenen en hoeven dat niet te laten zien.

DNB is vooral bang voor de gevolgen van de nieuwe openheid die de wetgever vanaf 2009 in petto heeft. Straks moeten adviseurs hun klanten vertellen hoeveel ze zelf verdienen. Dan is een verdienmodel met provisies tot 60% - dat is het percentage waar DNB mee rekent - niet meer houdbaar. Een lagere provisie zal de winst van de bank ernstig aantasten.

### Juridisch

Juridisch is die redenering perfect. Een prudentieel toezichthouder, zoals DNB wordt genoemd, moet letten op zaken die de bank kunnen verzwakken zoals het wegvallen van een belangrijke pijler onder de winst. Maar met een bredere visie met oog voor de klant, is de houding van de toezichthouder opmerkelijk: jammer voor jullie winst dat de woekerprovisies straks niet meer mogelijk zijn.

DNB spoort aan een nieuw verdienmodel te bedenken. Niet om de arme klanten te beschermen, maar om de bank veilig te stellen.

### Gerrit Zalm

Ook een buitenstaander als voormalig minister van Financiën Gerrit Zalm gaat zo te werk wanneer hij eind 2007 financieel bestuurder wordt bij de bank van Dirk Scheringa. Hij ziet, volgens insiders, al snel dat er kruissubsidies zijn, zeg maar: koppelverkoop. De bank verdient bijna niets aan de lage rentes op leningen. Dat wordt goedge maakt met de provisie-inkomsten. Zalm vreest dat zo'n verdienmodel kan leiden tot negatieve publiciteit. Of Zalm ook morele bezwaren had, is niet bekend. Hij liep er in elk geval toen niet mee te koop.

Zo gaat het ook bij de hoge kredieten. DNB en nieuwkomer Zalm maken zich zorgen. Niet over de klanten die in grote problemen kunnen komen als ze zich te diep in de schulden steken, maar om de gevaren voor de bank.

### Kredieten

Tot de zomer van 2007 verkoopt de bank uit Wognum vrijwel al zijn kredieten en hypotheekleningen door aan beleggers. Aan dit zogeheten securitiseren komt snel een einde als de markten aan het begin van de kredietcrisis vrijwel droogvallen. DSB moet de hypotheekleningen nu zelf op de balans houden en loopt voortaan zelf alle risico's.

Toezichthouder DNB maant de bank de extreme kredietverlening aan banden te leggen. In 2007 is nog meer dan de helft van alle verstrekte hypotheek hoger dan 125% van de executiewaarde van de woning. Bij veel banken is dat percentage al het absolute plafond, maar DSB werkt in dat jaar nog met een grens van 160%.

## Solvabiliteit

Ook Zalm wil een einde maken aan de hoge kredieten. Met succes: het beleid gaat helemaal om. Net als DNB gebruikt hij de solvabiliteit van de bank als argument en niet de morele kant van de zaak.

Misschien, zeggen bronnen, speelde Zalm niet de morele kaart omdat hij dacht dat hij met zakelijke argumenten meer gedaan kon krijgen bij Scheringa. Het maakte bovendien niet veel uit: zorgvuldiger kredietverlening is een tweesnijdend zwaard. Het is veiliger voor de bank én de klant raakt minder snel in financiële moeilijkheden. De onderzoeken die nu lopen tegen Zalm, wiens huidige positie als bestuursvoorzitter van ABN Amro Nederland ter discussie staat door zijn DSB-verleden, moeten uitwijzen of Zalm het anders had moeten doen.

## AFM

Ook AFM, de andere toezichthouder, kijkt vooral naar de regels. DSB krijgt uiteindelijk een boete voor een tamelijk bescheiden overtreding van de ruime normen. Maar de AFM zou pas veel later bevoegdheden krijgen om te kijken naar de bron van de maatschappelijke verontwaardiging: de woekerprovisies.

Zo kan het gebeuren dat vele mensen kijken naar DSB, maar het heel lang duurt voor er iemand is die uitroept: 'volstrekt idioot'.

[Onderzoek Zalm uitgesteld tot januari](#) van 2 december 2009



[Onderzoekscommissie DSB opent website](#) van 2 december 2009

[DSB-onderzoeker praat Kamer bij over bungelende Zalm](#) van 30 november 2009

Copyright (c) 2009 Het Financieele Dagblad

[Actuele koers Boskalis Westm.,Kon.](#) 27,01 (-1,48%)

### Gerelateerde artikelen

04-12	 <b>DSB Bank hield vooral de wet in het oog</b>
03-12	<b>DNB wist van hoge provisies koopsompolissen DSB</b>
03-12	 <b>DNB wist van hoge provisies DSB Bank</b>
21-11	 <b>Tandeloos toezicht</b>
15-11	<b>Wellink wil geen dga bij bank</b>

### Meta-data

Bron	FD.nl, vrijdag 4 december 2009, 8:00
Auteur(s)	<a href="#">Cor de Horde</a>
Bedrijven	<a href="#">Boskalis Westminster / NL0000852580</a>
Trefwoorden	<a href="#">Affaire</a> ; <a href="#">Crisis</a> ; <a href="#">bankwezen</a> ; <a href="#">consument</a> ; <a href="#">consumentenbescherming</a> ; <a href="#">ethiek en moraal</a> ; <a href="#">faillissement</a> ; <a href="#">recessie</a> ; <a href="#">negatieve groei economie</a> ; <a href="#">solvabiliteit</a>

### REACTIES 1 - 2 van 2

#### **Hoezo toezicht faalt?** JHP Zuidervliet, 8:45 uur

De toezicht is daar om te kijken of hetgeen wat gebeurd wettelijk is toegestaan en voor zoverre bekend is dit ook het geval geweest. Let wel het is het wettelijke waar ze voor op zijn aangesteld, moreel ben je als klant zelf bij. Trekt het je niet om bij een amorele bank geld te lenen of te plaatsen zijn er alternatieven. Denk bv aan de Trias bank (?) echter je kunt je afvragen of bij moreel verantwoorde banken dezelfde klant ook deze hypotheek los kreeg. Vermoedelijk niet, bedenk je wel dat deze uiterst kleine groep blijkbaar heel goed wist waar ze moesten zijn om de "beste" hypotheek te krijgen. Vreemd genoeg dient een bank verantwoordelijk te zijn echter omgekeerd mag van een klant niet verwacht worden dat deze langer stilstaat bij een verbintenis van 30 jaar.

#### **Toezicht faalt!** E. Hoekstra, 8:32 uur

Kijk, dit is nu een goed voorbeeld dat toezicht faalt. Zowel intern toezicht als extern toezicht. Intern zitten bestuurders altijd klem tussen wat er commercieel wordt verdiend en de klemmende regelgeving (vanuit externe toezichthouders opgelegd). En ja, als het kan dan zoek je de grenzen op. Niets menselijks is ons vreemd niet waar? Klantenbelang stellen we niet voorop, bedrijfsethiek doen we niet aan, althans niet in de praktijk, maar misschien wel op papier. En ja, de rol van DNB is dan ook hier weer kwalijk. Vragen stellen bij het verdienmodel zonder na te gaan of eea wel acceptabel is. Hoezo: INTEGERE bedrijfsvoering? Dat is toch een van de uitgangspunten van de toezichthouder aan het Frederiksplein? Nou, dat moet je dus met een korreltje zout nemen. Wat mij betreft kunnen we de AFM en DNB beter met elkaar laten samenwerken of samenvoegen, want de huidige splitsing tussen prudentieel en gedragstoezicht werkt dus niet. En dat is ook een boodschap voor de Commissie Scheltema e.c. die de DSB affaire onderzoekt. Was getekend een oud financieel toezichthouder.....

**REACTIES** 1 - 2 van 2